

รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์

การพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ สืบสานภูมิปัญญาแหล่งเรียนรู้
ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านนาปัง
ตำบลนาปัง จังหวัดน่าน

โดย

นารีวรรณ พวงพาคีสิริ และคณะ

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ(สสส.)

๒๐ มีนาคม ๒๕๖๑

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยนี้สำเร็จได้ด้วยความอนุเคราะห์ของหน่วยงานและบุคคลเป็นจำนวนมาก หน่วยงานแรกที่ทำให้ความอนุเคราะห์เป็นอย่างสูงคือ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) ซึ่งได้ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย ผู้ทรงคุณวุฒิทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยได้ให้แนวคิด และประสบการณ์จากการร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกระบวนการจัดกิจกรรมจากการปฏิบัติการจริง และร่วมกับผู้มีประสบการณ์ โดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ การศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับการสืบสาน ภูมิปัญญาเด่นของแหล่งเรียนรู้เชิงประวัติศาสตร์และสถานการณ์ปัญหาความต้องการ เพื่อเป็นการ พัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์สืบสานภูมิปัญญาแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านนาปัง ได้อย่างเป็นรูปธรรม

ผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยี สร้างสรรค์ สืบสานภูมิปัญญาแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านนาปัง และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติการรูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยี ช่วยให้ สามารถดำเนินการวิจัยได้บรรลุผลดีตามแผนอย่างมีประสิทธิภาพ

ผู้วิจัยมีความซาบซึ้งในความกรุณาของทุกท่านที่ได้กล่าวถึง รวมทั้งผู้ใกล้ชิดและผู้ที่ได้มีส่วนสนับสนุนที่มีจากกล่าวนามได้ทั้งหมด จึงขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง คุณค่าและ ประโยชน์ที่พึงมีจากการวิจัยนี้ขอมอบเป็นกตเวทิตาคุณแต่บูรพาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน

คณะผู้วิจัย
ธันวาคม 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยมีวัตถุประสงค์พัฒนาสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ และทดลองและประเมินผลการใช้สื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ สืบสานภูมิปัญญาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านนาปัง ตำบลนาปัง จังหวัดน่าน โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงทดลองร่วมกับเชิงคุณภาพและการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การดำเนินงานมี 2 ระยะ ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ สืบสานภูมิปัญญาแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านนาปัง ระยะที่ 2 การสร้างและทดลองใช้ชุดกิจกรรมเสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ สืบสานภูมิปัญญาแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านนาปัง การรวบรวมข้อมูลในงานวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การสัมภาษณ์ การสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการประชุม เครื่องมือรวบรวมข้อมูล ได้แก่ กิจกรรมเสริมทักษะแกนนำการสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ด้วยกระบวนการปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม แบบสังเกตพฤติกรรม และแบบประเมินผลความพึงพอใจ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงบรรยายสำหรับข้อมูลเชิงปริมาณ และวิเคราะห์เนื้อหาในส่วนที่เป็นข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลวิจัยพบว่าการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ สืบสานภูมิปัญญาแหล่งเรียนรู้ ที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ชุมชนบ้านนาปัง ที่ได้จากศึกษาครั้งนี้ พบว่า มีจุดเด่นสำคัญคือ เน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติการจริงและร่วมเรียนรู้กับผู้มีส่วนเกี่ยวข้องโดยใช้กระบวนการจัดการความรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ของคอล์บ ซึ่งเน้นเริ่มต้นจากประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องสู่การเกิดความรู้เชิงหลักการแล้วนำไปปฏิบัติจริง นอกจากนี้ยังสอดคล้องแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้เกิดจากการลงมือปฏิบัติจริง เพื่อแสวงหาความรู้ โดยสร้างความรู้ใหม่จากประสบการณ์เดิมและสามารถสรุปความรู้ได้ด้วยตนเอง และนำไปใช้ในสภาพการณ์ที่แท้จริงของผู้เรียน

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อ	ข
สารบัญ	ค
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ ๑ บทนำ	
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๒
ขอบเขตของโครงการวิจัย	๓
นิยามศัพท์	๔
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
กรอบแนวคิดการวิจัย	๕
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
ตอนที่ ๑ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบรูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะ การสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์	๖
ตอนที่ ๒ แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการสืบสานภูมิปัญญาแหล่งเรียนรู้	๒๒
ตอนที่ ๓ แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	๒๗
ตอนที่ ๔ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๓๓
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	๓๖
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๓๗
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๓๘
การรวบรวมข้อมูล	๓๘
การวิเคราะห์ข้อมูล	๓๘
เกณฑ์การตัดสินระดับคุณภาพ	๓๘
บทที่ ๔ ผลการวิจัย	
ตอนที่ ๑ การศึกษาสถานภาพ ศักยภาพ และแนวทางการพัฒนารูปแบบกิจกรรม เสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์	๔๐
ตอนที่ ๒ ผลการทดลองใช้รูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยี สร้างสรรค์	๔๖

	หน้า
บทที่ ๕	
สรุปผลการวิจัย	
สรุปผลการวิจัย	๔๙
อภิปรายผล	๕๐
ข้อเสนอแนะ	๕๑
บรรณานุกรม	๕๒
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก	เอกสารประกอบการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนา
	สื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ เพื่อชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่
ภาคผนวก ข	คู่มือการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์
	เพื่อชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ ๑	สรุปข้อมูลแหล่งเรียนรู้ดี ภูมิปัญญาเด่นที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์บ้านนาปัง ตำบลนาปัง จังหวัดน่าน	๔๑
ตารางที่ ๒	กรณีตัวอย่างแผนการพัฒนารูปแบบกิจกรรมเสริมทักษะการสร้างสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์	๔๕
ตารางที่ ๓	เปรียบเทียบผลการเรียนรู้ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียนของผู้ร่วมโครงการจำแนกตามสาระการเรียนรู้	๔๗
ตารางที่ ๔	ผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ร่วมโครงการต่อประโยชน์ที่ได้รับจากการร่วมกิจกรรมในโครงการ	๔๘

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ ๑	รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนาสื่อเทคโนโลยี สร้างสรรค์ ๔๔
ภาพที่ ๒	ส่วนประกอบหลักของคู่มือการพัฒนาสื่อเทคโนโลยีสร้างสรรค์ เพื่อชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ๔๕